

PARLEM DE PECAR

Després dels quatre primers versets, que serveixen de salutació i introducció, la primera carta de Joan s'enceta afirmant que Déu és llum i que cal caminar en la llum. Tot seguit, gairebé de forma juxtaposada, s'afirma la presència del pecat, realitat, que no pot ser negada. Segueix el text, que llegim a la segona lectura d'aquest diumenge (1 Jn 2,1-5a). Comença amb l'advertiment de no pecar. Vist el que s'ha dit al començament de la carta, es veu que l'autor té present la doctrina dels dos camins, formulada aquí en el viure en la llum o viure en el pecar.

El tema del pecat és molt present en la 1 Jn i no sempre té el mateix matís. En alguns passatges el pecat és un crim (3,1.4); també pot ser desconeixement de Jesucrist (3,6); en un altre indret es diu que tot comportament dolent és pecat (5,17). El text que comentem sembla entrar en contradicció amb altres passatges de la carta on es diu que "els qui han nascut de Déu no pequen" (3,9; 5,18).

En aquest passatge l'autor està interessat en donar validesa a l'afirmació, que recull del v 2 "Ell és la víctima que expia els nostres pecats". A fi que aquesta afirmació mantingui tota la seva validesa demana el reconeixement de la realitat del pecat i el fet de pecar es pot donar inclús després d'haver acceptat l'adhesió a Jesús. El text vol rebatre les tesis dels grups gnòstics, que negaven la possibilitat de pecar i vol posar tota la força en la capacitat de Jesús per alliberar-nos del pecat.

Aquesta capacitat de Jesús d'alliberar del pecat la té, d'entre altres coses, pel fet que ell és el just. Aquest qualificatiu fa pensar en el personatge del servent de Jahvè. D'ell es diu: "ell, que és just farà justos tots els altres perquè ha pres damunt seu les culpes d'ells" (Is 53,11) . La primera carta de Joan afegeix un matís interessant: "no tan sols els nostres, sinó els de tot el món" (v.2). L'acció alliberadora del pecat per part de Jesús té un abast universal. El perdó no queda limitat a l'Israel històric o a l'àmbit de les primeres comunitats cristianes, sinó que té una dimensió universal i s'intueix que trenca no tan sols les barreres locals, sinó també les temporals.

A l'afirmació en negatiu de no pecar, que determina el comportament del creient, s'hi contraposa ara l'afirmació en positiu de guardar els manaments com a garantia de posseir el coneixement de Déu (v.3). La preocupació per la influència que els grups gnòstics estan exercint dins la comunitat és molt present en 1Jn. Aquests grups defensaven que havien rebut un coneixement de Déu perfecte. Aquest coneixement és el que proporciona la salvació. La salvació, segons ells, es mou al nivell teòric i no afecta per res la pràctica cristiana, per això negaven els sagraments i, com ja hem dit, la possibilitat de pecar.

Això explica que l'autor de la carta insisteixi en que el coneixement de Déu el dona la pràctica dels manaments. L'autèntica veritat està en el compliment dels manaments i no en la possessió d'un teòric coneixement de Déu que es desentén de la pràctica quotidiana de l'amor. El text vol fer tocar de peus a terra i trasllada l'experiència cristiana al nivell de la pràctica i de la vida i l'allibera de les especulacions teòriques, que només serveixen d'excusa per escapolir-se de la fonamental exigència cristiana d'estimar els altres.

Diumenge 3er de Pasqua
22 d'Abril de 2012